

AARDE-WERK

O P L E I D I N G

Ecologische Filosofie
en Politiek

‘Stapstenen naar een
andere toekomst’

oktober 2022 - juni 2023
Mechelen

Uitgangspunt

Er kan geen twijfel meer over bestaan: wij staan op de drempel van een tijdperk van ecologische schaarste en beperkingen. Voedsel, drinkbaar water, grondstoffen worden krap. Neem daarbij de dramatische achteruitgang van de biodiversiteit, de ontbossing en de klimaatproblemen, alsook de verdere aangroei van de wereldbevolking die zich haast uitsluitend in de arme landen van het Zuiden zal voordoen en waarvan het grootste gedeelte in stedelijke agglomeraties van tientallen miljoenen zal trachten te overleven, en het is duidelijk dat het ecologische vraagstuk zich dringender dan ooit stelt.

Het neoliberale wereldmarktkapitalisme met zijn groei-obsessie en winststreven biedt geen enkel uitzicht op een oplossing voor deze globale problemen. Integendeel, zijn onderliggend mens- en natuurbeeld, zijn drijfveren en waarden zijn onverzoenbaar met een sociaal en ecologisch evenwichtige en duurzame wereldsamenleving die ruimte laat voor rijke en vrije natuur. Van dit inzicht doordrongen bestaat en groeit er een wereldwijde beweging voor een alternatieve toekomst en voor een andere wereld. De opleiding *Ecologische Filosofie en Politiek* is een initiatief in het kader van deze zoektocht naar een meer rechtvaardige en meer natuurverbonden bestaansvorm voor het menselijke huishouden op aarde. Wij zijn ervan overtuigd dat het natuurvraagstuk, de vraag dus naar de verhouding van de mens en zijn economie tot de ecologie een fundamentele rol speelt in deze zoektocht.

Doelstellingen en doelgroep

De ecologische crisis is een grote zorg voor veel mensen in veel verschillende opzichten: binnen de werksituatie of in de vrije tijd, in politieke partijen of in de ecologische beweging, op wetenschappelijk vlak of in natuurverenigingen zijn mensen bezig met het groene gedachtegoed. Vaak vinden zij de tijd en de weg niet voor de zo noodzakelijke reflectie en verdieping. Met deze opleiding beogen we:

- Het radicaal-kritische denken in wetenschap en filosofie met betrekking tot de vraagstellingen van de ecologische crisis en de sociaal-economische crisis te presenteren en gezamenlijk te bespreken.
- Het debat rond de oorzaken van de ecologische crisis en de noodzakelijk te nemen maatregelen extra inhoud en ondersteuning te geven.
- Inspiratie en inhoud te verschaffen aan mensen en organisaties die zich verder willen verdiepen in deze materie en deze inzichten in hun campagnes of projecten willen integreren.

We richten ons met deze opleiding dan ook expliciet tot eenieder die zich zorgen maakt over de toekomst van het leven op aarde en over de kwaliteit van dat leven, en die tijd wil vrijmaken om daar in groep bij stil te staan en er van gedachte over te wisselen. We denken daarbij aan mensen uit de oude en nieuwe sociale bewegingen en politieke partijen, aan leerkrachten, aan vakbondsmensen, andersglobalisten en pioniers in andere levensstijlen, aan mensen uit de transitiebeweging, de klimaatbeweging, de Occupy-beweging en de vele andere eenlingen en groepen op zoek naar een andere wereld...

Er is voor deze opleiding geen specifieke voorkennis vereist.

Opzet

De opleiding, die nu achttien jaar bestaat, heeft een tweejarige cyclus, en heeft al plaatsgevonden in verschillende steden. Elk jaar omvat een intensief programma van 2 weekends en 7 zaterdagen, dat uit uiteenzettingen, groepsgesprekken en discussie bestaat. Inhoudelijk ligt de nadruk op verschillende wetenschappelijke en maatschappelijk relevante invalshoeken enerzijds, en op diepgaander filosofische analyses van het sociaal-ecologische vraagstuk anderzijds. De opleiding *Ecologische Filosofie en Politiek* ging eerder reeds door in Mechelen (2016-2022), in Gent (2006-2008 en 2014-2016), in Leuven (2004-2006 en 2012-2014), in Brussel (2010-2012), en in Antwerpen (2008-2010).

Deze folder bevat het programma van het tweede jaar van de tweejarige cyclus in Mechelen (2022-2023). Voor dit tweede jaar van de opleiding kan apart ingeschreven worden zonder het eerste jaar gevolgd te hebben. Voorkennis is niet vereist.

Getuigschrift

Aardewerk verleent een getuigschrift aan wie het programma van de opleiding doorlopen heeft.

Het groene denken strekt zich uit van de meest fundamentele filosofische vraagstukken omtrent ons mens- en natuurbeeld tot vragen omtrent economie, politiek en levensstijl. Er bestaat in dit groene denken op alle vlakken een grote rijkdom aan opvattingen en visies. De opleiding beoogt dan ook geen sectaire indoctrinatie, maar een tot discussie uitnodigende inleiding in het groene gedachtegoed. Uit de verschillende onderdelen van het programma zal stilaan duidelijk worden waarin de eigenheid van het groene denken bestaat en dat deze eigenheid verder reikt dan de aandacht voor het ecologische draagvlak van de menselijke economie.

1. Weekend 7 – 9 oktober 2022: 't Kasteeltje, Wijgmaal

Ecopsychologie en Landschapsfilosofie

Inleiding en kennismaking

Harriët Bergman: Ecopsychologie: Klimaatemoties: verlamming en beweging

Klimaatontwrichting roept een breed scala emoties op: van klimaatdepressie tot 'terrafurie,' van vliegshaamte tot 'solastagia'. Bepaalde negatieve emoties, zoals angst of schaamte, kunnen maken dat mensen apathisch worden. Hoopvolle boodschappen daarentegen kunnen hol of onoprecht klinken, of een vals toekomstbeeld schetsen. Filosofen en psychologen houden zich steeds meer bezig met de emoties die samenhangen met klimaatontwrichting en de effecten daarvan. Toch lijkt het soms alsof het wiel opnieuw uitgevonden moet worden. Wat betreft emoties, sociale strijd en macht kunnen lessen getrokken worden uit het verleden.

In deze sessie kijken we daarom naar verschillende sociale bewegingen, de emoties die ze proberen te mobiliseren, en hoe wij ons daartoe verhouden. Welke emoties roept klimaatverandering op? En wat is het effect van die emoties op het effectief aanpakken van klimaatproblematiek? Hoe is men in het verleden met grote veranderingen en sociale strijd om gegaan? En welke emoties speelden daar een positieve rol in? We onderzoeken hoe de ernst te erkennen zonder ons erdoor te laten verlammen, hoe in actie te treden zelfs als we niet zeker zijn dat we gaan winnen. En waar lot- en strijdgenoten te vinden, hoe voorbij ontkenning aan de éne kant en doemdenkerij aan de andere kant te geraken, hoe onze energie te verdelen, en tot slot onze kracht te vinden.

Glenn Delière: Een landschap van betekenis: heden als verleden en toekomst

In het spoor van mondiale tendensen ontstaat er in Europa razendsnel een tweesporenlandschap. Onder invloed van de industrialisatie is het grondgebruik in de meest productieve regio's sterk geïntensiveerd, tegelijk vindt er een extensivering plaats in de minst productieve regio's. Hierdoor ontwikkelt zich een harde scheiding tussen hoog dynamische industrieel/urbane zones en laag dynamische ontvolkte rurale gebieden. Het platteland, als traditionele overgang tussen stad en natuur, verdwijnt daarbij.

Het verdwijnen van het platteland stelt het natuurbehoud voor belangrijke uitdagingen, in het bijzonder binnen Europa. Onze natuur is immers al millennia 'plattelandsnatuur' en dat maakt haar niet minder rijk. Deze rijkdom staat nu echter onder druk van twee kanten: urbanisatie en industrialisatie aan de ene kant, maar ook de populatie en het ermee samenhangend gebrek aan beheer aan de andere kant. Sommige natuurbehouders kiezen daarom resoluut voor de vlucht vooruit: de nieuwe wildernissen die ontstaan door de ontvolking van het platteland moeten alle kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Hun ideeën botsen echter op de weerstand van de voorvechters van het traditionele landschap. Langs de andere kant lijken concepten als biodiversiteit en ecosysteemdiensten een bemiddeling tussen urbanisatie en natuurbehoud mogelijk te maken. Sommige natuurbehoudspraktijken die daaruit voortvloeien, dreigen echter het landschap te herleiden tot een lege doos die restloos ter beschikking staat van menselijke manipulatie.

Hoe moet het natuurbehoud omgaan met deze spanningen? In deze sessie proberen we niet alleen bepaalde evoluties binnen het natuurbehoud te kaderen en analyseren, maar verdedigen we ook het idee dat een geslaagd natuurbehoud steeds moet vertrekken vanuit het idee van het landschap als onherleidbare drager van betekenis.

2. 19 november 2022

Agro-ecologie

Esmeralda Borgo: De uitdagingen van een ecologische voedselproductie

Wie de media een beetje volgt, weet dat de landbouw het tegenwoordig zwaar te verduren krijgt. Terwijl de voorbije decennia het accent lag op steeds groter en productiever, zijn we nu op een punt gekomen dat de

landbouw, zichtbaar op grenzen stoot. De boeren zijn boos omwille van de nakende stikstofmaatregelen, maar dat is maar één symptoom van een groter geheel van uitdagingen waar ze mee te maken hebben. Het beleid is geneigd om steeds opnieuw terug te grijpen naar allerlei technologie om de problemen aan te pakken. Luchtwassers moeten de ammoniakuitstoot van de veestallen indijken, voederadditieven moeten de methaanuitstoot van koeien tegengaan of genetische manipulatie moet planten creëren die om kunnen gaan met droogte. Het dier, de natuur en de boer komen daarbij steeds strakker in het keurslijf van onze kapitalistische economie te zitten. Intussen kiezen steeds meer (nieuwe) boeren voor een andere aanpak: agro-ecologie. Wanneer we het over landbouw en voedselproductie hebben, spelen waarden en normen over de manier waarop we als mens tegenover de natuur staan, een cruciale rol. Beschouwen we de natuur als iets dat onderworpen moet zijn aan de economie? Of zien we de natuur als partner, zoals dat bij agro-ecologie het geval is? En wat is nodig om alle monden te kunnen voeden, vandaag en in de toekomst?

3. 10 december 2022

Vrede, pacifisme en veiligheid

Ludo De Brabander: Vrede, pacifisme en veiligheid

Zolang de mensheid bestaat, is er ook geweld. Maar hoewel de mens verre van vreedzaam is, is hij ook niet louter oorlogszuchtig. Bovendien kan je persoonlijke agressie ter bescherming van jezelf of een dierbare niet gelijkgeschakelen met geweld tussen georganiseerde samenlevingen, staten onderling. Bij deze laatste speelt de onmiddellijkheid haast nooit, want er is een aanloop, een spiraal die door een andere aanpak kan worden gestopt. Het blijft een cruciale vraag: zal op een dag oorlog niet meer bestaan, overbodig worden? In de loop der jaren onder invloed van filosofen als Immanuel Kant ('Naar de eeuwige vrede') zijn er regels gemaakt die de organisatie van staten, maar ook het 'grote' geweld in goede banen moesten leiden. Hoewel de twintigste eeuw wellicht de bloedigste was uit het menselijke bestaan, zijn er tegelijk nooit zoveel vormen van overleg geweest die juist veel oorlogen hebben vermeden. Oorlog komt niet uit de lucht gevallen. Oorlog kent wortels, oorzaken. Je zou grosso modo de meeste oorlogen kunnen indelen in drie grote groepen: imperiale oorlogen, 'just wars' en ontwikkelingsconflicten. Structureel geweld, de onrechtvaardige economische orde en de sociale en ecologische consequenties daarvan, kunnen een crisisdrempel overschrijden die dan uitmondt in een open oorlog, waarbij landen of groepen onder bepaalde legitimaties naar de wapens grijpen. Het antwoord op het bestaan van oorlog en geweld kan tweërlei zijn: militarisme of pacifisme en anti-militarisme. Na de lange reeks van oorlogen sinds het einde van de Koude Oorlog waarin het Westen rechtstreeks betrokken is, wordt het hoog tijd om het internationaal recht echt te laten primeren. Of zal geweld altijd inherent blijven aan de menselijke natuur en aan de manier waarop de mens de wereldsamenleving (niet) organiseert?

4. 21 januari 2023

Ecologische crisis en het Zuiden

Wies Willems en Alma De Walsche: Het westerse ontwikkelingsmodel, bekeken vanuit het perspectief van inheemsen in Latijns-Amerika

"De geschiedenis van de onderontwikkeling van Latijns-Amerika is een integrerend deel van de geschiedenis van de ontwikkeling van het wereldkapitalisme. Onze nederlaag was altijd inbegrepen in de overwinning van de anderen; onze rijkdom is altijd de oorzaak geweest van onze armoede doordat onze rijkdom de voorspoed van anderen van voedsel voorzag." Dat schreef Eduardo Galeano in zijn magistrale *De Aderlating van een continent* in 1970.

Een halve eeuw later is deze bewering nog even actueel. De verhouding tussen Latijns-Amerika en het Westen, tussen het westerse ontwikkelingsmodel en de inheemse gemeenschappen is er een van plundering, roofoverval en geweld, van Mexico over Brazilië tot de Mapuche in Chili. Ook onze groene transitie dreigt datzelfde patroon te versterken, door de lithiumvoorraden en het potentieel voor energiegewassen in de regio.

Wat is de impact van dit extractivistische model op het leefmilieu en de rechten van de inheemse gemeenschappen? Op welke manier verzetten gemeenschappen en organisaties zich hiertegen en welke alternatieven schuiven zij naar voor?

En wat betekent dit voor ons? Wat is de verantwoordelijkheid van Europa, wat impliceert dit voor het EU-beleid en voor ons consumptiepatroon? Een rechtvaardige transitie betekent noodzakelijkerwijze dat dit ontwikkelingsmodel herbekeken wordt en dat inheemse gemeenschappen met hun eigen leefwijze ruimte krijgen en het recht op een menswaardig bestaan.

5.

18 februari 2023

Analyse van de hedendaagse cultuur

Dirk De Schutter: Analyse van de hedendaagse cultuur

De hedendaagse cultuurcrisis treft het hart van de westerse beschaving. Die heeft sinds het begin van de Moderne Tijd een specifieke vorm van rationaliteit ontwikkeld – een rationaliteit die waarheid gelijkschakelt met wetenschappelijke bewijsbaarheid en objectiviteit, die de aandacht voor het betekenisvolle heeft verloren en elke vorm van transcendentie heeft gebannen. Die rationaliteit heeft meteen een specifieke vorm van activiteit in het leven geroepen – een activiteit die overal wil ingrijpen, alles wil ten nutte maken en de aandacht voor het zinvolle heeft verloren. Een uitweg uit de crisis wordt geboden door het denken dat zich over het betekenisvolle bezint, en een activiteit die open staat voor het zinvolle handelen. Heidegger en Arendt wijzen hier de weg.

6.

18 maart 2023

Radicale Ecologie

Ullrich Melle: De mens voorbij. Deel I: dieren- en plantenethiek

In de ethiek gaat het om de beperking van ons eigenbelang en onze aandacht en zorg voor de belangen en noden van anderen. Voor de traditionele ethiek is het vanzelfsprekend dat deze anderen in eerste instantie onze medemensen zijn. Alleen mensen kunnen moreel verantwoordelijk handelen en zij worden geacht dit te doen ten aanzien van hun medemensen. Deze vanzelfsprekendheid werd in de voorbije decennia nadrukkelijk in vraag gesteld door de dierenethiek en de ecologische ethiek. Sinds kort wordt ook nagedacht over een plantenethiek. Het ethische perspectief – zo wordt gesteld – moet verruimd worden tot het niet-menselijke leven.

In dit eerste gedeelte over de uitbreiding van de ethiek tot de niet-menselijke wezens en wereld worden de aanzetten tot een dieren- en plantenethiek toegelicht. We beginnen met de dierenethiek.

Kenmerkend voor de ondertussen al klassieke vormen van dierenethiek, de dierenwelzijns- en dierenrechtenethiek die met de namen van Peter Singer en Tom Regan zijn verbonden, is de uitbreiding van de morele kring tot alle gevoelige wezens (Singer) of alle wezens die subject van een zelfbepaald leven (Regan) kunnen zijn. Deze uitbreiding stopt dus aan de grens van het bewustzijn. Niet alleen een groot aantal dieren, zoals de insecten, maar ook alle planten blijven uitgesloten uit de morele kring omdat men veronderstelt dat zij onbewuste organismen zijn.

De dierenethiek is fundamenteel verdeeld tussen een gematigde dierenwelzijnsethiek die het gebruik en verbruik van dieren niet principieel uitsluit en een radicale dierenbevrijdingsethiek die naar analogie met de afschaffing van de slavernij elke vorm van diergebruik op morele gronden verwerpt. In aansluiting op de dierenethiek heeft zich een verdergaande discussie over de politieke rechten van dieren ontwikkeld. En tenslotte zullen we ingaan op het actuele debat over het lijden van dieren in de natuur ('wild animal suffering') en onze al dan niet bestaande morele verplichting om ook dit lijden te bestrijden.

In navolging van de nieuwe kijk op dieren in de dierenethiek wordt nu ook gepleit voor een nieuwe kijk op planten, die planten niet langer als zuivere biologische machines beschouwt, maar als intelligente wezens met een eigen waardigheid.

7.

29 april 2023

Radicale Ecologie

Ullrich Melle: De mens voorbij. Deel II: ecologische ethiek

In dit tweede gedeelte over een ethiek die verder reikt dan de medemens zullen de grondslagen en mogelijkheden van een ecologische ethiek worden besproken.

In tegenstelling tot de dieren- en plantenethiek is de ecologische ethiek in eerste instantie bekommerd om de natuur of de aarde in haar geheel en om de gehelen waaruit de natuur bestaat zoals de soorten en de ecosystemen en de grote functiemechanismen van de natuur, zoals de natuurlijke evolutie. De ecologische ethiek is dus een ethiek van het natuurbehoud. Een ethische benadering van de natuur betekent ons gebruik van de natuur, onze ingrepen in en veranderingen van de natuur beperkingen op te leggen omwille van de natuur zelf, omwille van haar eigen waarde en waardigheid.

De vraag is waarop een dergelijke inherente waarde of waardigheid van de natuur kan stoelen vooral ook met het oog op één van de voornaamste kenmerken van de natuur: de enorme verspilling van individuele levens en

de talloze ‘wreedheden’ in de natuur. Een holistische ecologische ethiek lijkt in een onophefbare tegenstrijd te staan met een ethiek die gericht is op het behoud, het welzijn en de rechten van individuen, zijn het mensen, dieren of planten.

Hendrik Schoukens: Natuurrechten en juridisering van de ecologische strijd

In tijden grootschalig biodiversiteitsverlies wordt sinds enkele jaren luidop gesproken over de wettelijke erkenning van de rechten van ecosystemen. In enkele landen, waaronder Nieuw-Zeeland en Ecuador, heeft men ervoor gekozen om rechtspersoonlijkheid te verlenen aan bedreigde natuur, wat zich ook weerspiegelt in de recente rechtspraak. Toch is er in Europa maar weinig animo om de 'onttoverde' natuur een specifiek statuut toe te kennen binnen ons rechtssysteem. Een eerste stap wordt op dit eigenste moment gezet in Spanje, waar via een wetsvoorstel wordt gepoogd rechtspersoonlijkheid en rechten toe te kennen aan een ecosysteem. Toch lijken de meeste observatoren kritisch. Ook in de Belgische klimaatzaak verwierp de rechter de eis van een honderdtal bedreigde bomen, omdat hij oordeelde dat de wet op heden geen rechtspersoonlijkheid toekent aan bomen. In deze spreekbeurt probeer ik op kritische wijze de evolutie richting een meer ecocentrische onderbouwing van de wetgeving te situeren en toekomstige pistes te schetsen omtrent rechten van de natuur. Ook behandel ik enkele recente toepassingsgevallen.

8.

13 mei 2023

Post-humanistische filosofieën

Kristien Hens: Post-humanistische filosofieën

In deze cursusdag bespreken we posthumanistische visies op de relatie tussen mensen en niet-menselijke wezens en dingen. We vertrekken van het idee van ethico-onto-epistemologie van Karen Barad. Dit gaat ervan uit dat vragen over hoe de dingen zijn, hoe we ze kennen en hoe ze zouden moeten zijn niet los van elkaar kunnen gedacht worden. We maken kennis met het werk van Lynn Margulis en het idee van holobiont. We bestuderen de ideeën van Donna Haraway, Ann Tsing en Isabelle Stengers. We leggen linken met procesdenkers zoals Stuart Kauffman en John Dupré, en met de filosofie van Viola F. Cordova, een filosoof met een inheems Amerikaanse achtergrond. We bespreken recente wetenschappelijke bevindingen (oa epigenetica, microbiom) die posthumanistische visies kunnen onderbouwen. Vervolgens bespreken we de relationele ontologie van het nieuw materialisme en het idee dat hoe we dingen kennen en hoe we over dingen spreken nooit enkel maar een representatie is. Dit leidt ons dan automatisch tot de ethiek: we onderzoeken hoe procesfilosofie en nieuw materialisme ons de richting kunnen wijzen naar een posthumane zorgethiek. We laten ons hierbij inspireren door het werk van Maria Puig de la Bellacasa. Ten slotte bekijken we hoe een wetenschap die zinvol wil zijn in tijden van planetaire crisis altijd ook een interdisciplinaire wetenschap is.

9.

Eindweekend 2-4 juni 2023: 't Kasteeltje Wijgmaal

Radicale Ecologie

Fanny Mattheusen: Terugkeer naar het Leven – Inzichten en praktijken van Joanna Macy

Het eindweekend van de opleiding zal gericht zijn op inzichten en praktijken in innerlijke transitie gebaseerd op ‘Het Werk dat weer Verbindt’ van Joanna Macy. Immers maatschappelijke transitie is slechts mogelijk indien deze gedragen wordt door een innerlijke transitie.

Veel mensen voelen zich diep geraakt door de ernstige schade die de natuur en het leven op aarde wordt toegebracht. Omdat we ons zo machteloos voelen, leidt deze pijn vaak tot schuldgevoelens of ontkenning, met als resultaat dat we onze geest afsluiten.

Joanna Macy doet ons beseffen dat wanneer we onze pijn voor de wereld ontkennen of onderdrukken, we ook onze kracht ondermijnen om bij te dragen aan de heling ervan. Vanuit dit elementaire inzicht ontwikkelt zij al sinds de jaren '70 het Werk dat weer Verbindt. Voor deze methode heeft zij geput uit systeemtheorie, diepe ecologie, ecopsychologie en verschillende spirituele tradities. Het Werk dat weer Verbindt helpt de weg voorbereiden voor de overgang van de industriële groeimaatschappij naar een levensondersteunende samenleving, een overgang die ook wel de ‘Grote Ommkeer’ wordt genoemd.

Tijdens het weekend vertellen we over het werk van Joanna Macy en we gaan vooral ook zelf aan de slag met de oefeningen die zij al jarenlang ook verspreidt in haar trainingen en workshops. Oefeningen die hoofd, handen en hart beroeren.

Lesgevers

De verschillende onderdelen van deze opleiding worden gegeven door mensen uit de brede ecologische beweging en uit de academische wereld:

Harriët Bergman, doctoreert aan de Universiteit Antwerpen op het snijvlak van emoties en verzet in respons op klimaatontwrichting en raciale onrechtvaardigheid; ze is betrokken bij verschillende sociale bewegingen.

Esmeralda Borgo, beleidsverantwoordelijke bij BioForum en freelance onderzoeker/journalist.

Ludo De Brabandere, woordvoerder Vrede vzw: bewapening, militarisering, Midden-Oosten.

Glenn Deliège, lector landschapsfilosofie en onderzoeker aan het KASK, HoGent.

Dirk De Schutter, emeritus hoogleraar filosofie aan de KUL/HUB.

Alma De Walsche, journalist gespecialiseerd in Latijns-Amerika (ex-medewerker van MO*, nu actief gepensioneerd).

Kristien Hens, onderzoeksprofessor bio-ethiek, departement Wijsbegeerte, Universiteit Antwerpen; doceert media-ethiek en bioethiek; met haar team NeuroEpigenEthics onderzoekt ze hoe concepten van biologie onvermijdelijk ethische vragen rond technologie, geneeskunde en biologie beïnvloeden.

Fanny Matheusen, bezieler van HUMMUS en Goesthing, gids bij transitie naar een meerstemmige ecorechtvaardige samenleving.

Ullrich Melle, emeritus professor milieufilosofie KULeuven, Aardewerker.

Hendrik Schoukens, docent milieurecht aan de UGent, schepen in Lennik en advocaat.

Wies Willems, beleidsmedewerker bij Broederlijk Delen rond grondstoffen, mensenrechten en regulering van bedrijven, met bijzondere aandacht voor Latijns-Amerika.

Deze opleiding wordt gesteund door Oikos. De opleiding gaat door bij een minimum aantal deelnemers van 25.

Praktisch

Data

7-9 oktober 2022, 19 november 2022, 10 december 2022, 21 januari 2023, 18 februari 2023, 18 maart 2023, 29 april 2023, 13 mei 2023, 2-4 juni 2023.

Uren

Weekends: van vrijdag 19u tot zondag 17u.

Zaterdagen: voormiddagssessie van 10u30 tot 13u, broodjeslunch (inbegrepen in inschrijving) van 13u tot 14u, en namiddagssessie van 14u tot 16u30.

Plaats

Behalve het start- en eindweekend gaat de opleiding door in de lokalen (atelier 2) van de Thomas More hogeschool Mechelen, campus Lucas Faydherbe, Zandpoortvest 16, 2800 Mechelen. Deze locatie ligt op 950 m van het station Mechelen. Een uitgebreidere wegbeschrijving volgt na inschrijving.

De weekends gaan door in 't Kasteeltje, Remylaan 13, Wijgmaal.

Prijs

Afhankelijk van je inkomen. De normale prijs is €540, eventueel in schijven te betalen. De minimumprijs voor kleine inkomens is €380. De werkgeversprijs bedraagt €730. In deze prijzen zijn de verblijfskosten voor de twee weekends en de broodjeslunches inbegrepen.

Voor diegenen voor wie het volgen van deze opleiding om financiële redenen moeilijk is, behoort een studiebeurs tot de mogelijkheden. Aardewerk zoekt sponsoring en stelt een aantal beurzen van €100 beschikbaar. Deze beurs kan met een korte motivatiebrief worden aangevraagd bij info@aardewerk.be.

Het inschrijvingsgeld mag gestort worden op de rekening van Aardewerk IBAN: BE27 5230 8099 4873, BIC: TRIOBEBB, met vermelding: 'Opleiding 2022-2023 Mechelen'.

Inschrijving

Inlichtingen en inschrijven: telefonisch of elektronisch bij:

Aardewerk – Beweging voor radicale ecologie

Beurtstraat 43

B-3390 Tielt-Winge (Vlaams-Brabant)

016/63.45.22

0472/78.96.98

info@aardewerk.be

www.aardewerk.be

Meer over Aardewerk

Aardewerk is een groep mensen, die zich laat inspireren door het ideeëngoed van de radicale ecologie en die vanuit deze inspiratie aan zelfverandering en maatschappelijke verandering wil werken.

Aardewerk wil tevens een ontmoetingsplaats zijn voor alle mensen die op zoek zijn naar nieuwe leefwijzen die minder vervreemdend, minder verkwistend, minder gehaast en dwangmatig, die ecologisch meer duurzaam, solidair, rechtvaardig en vreugdevol zijn.

Aardewerk wil bijdragen tot de uitbouw van een netwerk tussen bewegingen, groepen en initiatieven die vanuit ecologische, sociale en spirituele bewogenheid de bestaande opjaag-en verspillingseconomie afwijzen en die voor een mens- en natuurvriendelijke samenleving ijveren.

Aardewerk schreef een manifest over de sociaal-ecologische crisis, zie website: www.aardewerk.be